

# POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN KIERTOKIRJEKOKOELMA

1943

N:o 271

Sisälllys: N:o 271. Puhelujen laskemisesta.

N:o 271.

## Kiertokirje puhelujen laskemisesta.

Posti- ja lennätinhallitus on tänään istunnossa tapahtuneessa esittelyssä antanut posti- ja lennätinlaitoksen puhelintilaaajilta perittävien paikallispuhelu- ja perusmaksujen (kiertokirje N:o 232/1942) määräämistä varten toimitettavasta puhelujen laskemisesta seuraavat määräykset.

I. 1) Toimipaikoissa, joissa *tilaajajohdot ovat varustetut kiinteillä puhelulaskijoilla*, on paikallispuheluista suoritettavan maksun määräämiseksi puhelulaskijoiden lukeminen toimitettava vuosineljännestä seuraavan kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä. Lukemisen toimittavat toimipaikan hoitajan määräämät kaksi virkamiestä. Luettaessa merkitään puhelulaskijoiden asennot lomakkeelle N:o 563, josta ne sitten merkitään kutakin tilaajaa varten pidettävän kortin (lom. 564) vastaavaan sarakkeeseen. Kortti voidaan sopivasti säilyttää tilaajakortin yhteydessä. Asianomaisen vuosineljänneksen sarakkeeseen merkitään paitsi viimeistä lukemaa myös edellisen vuosineljänneksen lukema ja näiden lukemien välinen erotus, joka ilmaisee viimeisen vuosineljänneksen aikana puhuttujen puhelujen lukumäärän, sekä lisäksi vielä maksu, joka tämän puhelumäärän perusteella on tilaajalta perittävä. Sitten kun puhelulaskentaan käytetyt lomakkeet N:o 563 ovat tulleet täyteen kirjoitetuiksi, (niihin mahtuu kuusi lukemaa) säilytetään ne toimipaikassa siten kuin virantoimitusohjesäännön 47 §:n 1. kohdassa mainitaan.

Lukemisen suorittaneiden virkamiesten tulee sen kuukauden puhelinkassakirjaan B, jossa lukemisen perusteella toimitettu

paikallispuhelumaksujen maksuunpano on tapahtunut, kuukauden lopussa tapahtuvan kassakirjan päiväyksen ja allekirjoituksen yläpuolelle merkitä nimensä näin kuuluvan vakuutuksen alle: „Puhelulaskijat lukenut 1/4 1943” (päivämäärä milloin lukeminen tapahtunut).

2) Teknillisten laitteiden erikoislaadun tai muiden paikallisten olosuhteiden johdosta voi posti- ja lennätinhallitus tarvittaessa antaa jollekin toimipaikalle erikoiset ohjeet puhelujen laskemisesta.

3) Jos tilaaja valittaa häneltä velottujen paikallispuhelumaksujen johdosta, on valituksen aiheellisuutta ensin toimipaikassa perusteellisesti tutkittava, ja asia hankitun selvityksen ohella sen jälkeen alistettava posti- ja lennätinhallituksen ratkaistavaksi.

II. 1) Niissä posti- ja lennätinlaitokselle kuuluvissa paikalliskeskuksissa, joissa *tilaajajohdot eivät ole varustetut kiinteillä puhelulaskijoilla*, on tilaajain suoritettavien perusmaksujen määräämistä varten neljä kertaa vuodessa, kerran kunkin kalenterivuosiseljänneksen aikana jokaisen suoran liittymän kohdalta yhtäjaksoisesti yhden viikon aikana toimitettava puhelujen laskenta. Laskentaan on sisällytettävä kaikki yhdistetyt lähtevät paikallispuhelut sekä samoin kaikki tilaajan tekemät kaukopuhelutilaukset ja -peruutukset sekä kaikki tiedustelut. Laskentaan sitävästoin ei sisällytetä kaukopuhelujen yhdistämistä. Uuden tilaajan suhteen on laskenta ensimmäisen kerran suoritettava erikseen mahdollisimman pian liittymisen jälkeen.

Lyhytaikaisesta puhelinliittymästä, josta kannetaan kiinteästi vahvistettu perusmaksu, on paikallispuhelumaksujen määräämistä varten puhelulaskenta mikäli sopivasti käy päinsä toimitettava varsinaisen puhelulaskennan yhteydessä. Muussa tapauksessa on se suoritettava erikseen ja vähintään kerran liittymän käytössäolon aikana.

2) Jotta saavutetaan kokemusta tilaajien puhelumäärästä vuoden eri aikoina on puhelulaskenta kulloinkin toimitettava eri kuukausina siten, että jos laskenta yhtenä vuonna toimitetaan tamm-, huhti- heinä- ja lokakuussa, se seuraavana vuonna toimitetaan helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa j. n. e. Asianomaisen lennätin- ja puhelinpiirin piirikonttorin tulee huolehtia siitä, että laskenta toimitetaan jokaisessa piirin alaisessa toimipaikassa säännöllisesti ja siinä tarkoituksessa antaa toimipaikoille määräykset, milin aikaan laskenta kulloinkin on toimeenpantava, ja voidaan se olosuhteiden ja piirikonttorin harkinnan mukaan määrätä toimitettavaksi eri toimipaikoissa eri aikoina. Toimipaikassa, jossa tilaajien lukumäärä on niin suuri, että puhelujen laskeminen kaikilla tilaajajohdoilla yhtäaikaa tuottaa vaikeuksia, voidaan laskenta suorittaa ryhmittäin kahden tai useamman perättäisen viikon aikana. Laskennan alaisten tilaajain soittoläpät on tällöin erehdyksen välttämiseksi sopivalla tavalla selvästi merkittävä. Piirikonttorin tai alempana 9) kohdassa mainituissa tapauksissa toimipaikan hoitajan esityksestä ja paikallisista olosuhteista riippuen voi posti- ja lennätinhallitus määrätä, että sellaisten tilaajain osalta, joiden puhelumäärä on osottautunut vakituiseksi, puhelulaskenta saadaan toimittaa harvemmin kuin neljä kertaa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

3) Mahdollisuuden mukaan asetetaan puhelulaskentaa varten toimipaikkojen käytettäväksi automaattiset puhelulaskijat, jotka laskennan ajaksi kytketään asianomaisille tilaajajohdoille. Näiden puhelulaskijoiden käyttämisestä annetaan piirikonttoreille ja toimipaikoille ohjeet myöhemmin.

4) Jollei toimipaikalle ole annettu edellisessä kohdassa mainittuja puhelulaskijoita, on puhelujen laskenta suoritettava käsin siten, että lomakkeelle N:o 585, jonka en-

simmäiseen sarakkeeseen merkitään tilaajien puhelinnumerot, vedetään jokaisen paikallispuhelun yhdistämisen jälkeen sekä jokaisen kaukopuhelutilauksen, peruutuksen ja tiedustelun jälkeen pystyviiva asianomaista tilaaja varten varatulle riville, erikseen eri laskentapäiviltä niin kuin lomake edellyttää. Yhteenlaskemisen helpottamiseksi vedetään viivat 5 viivaa sisältäviin ryhmiin niin, että ensin vedetään neljä pystyviivaa vierekkäin ja viides viiva niiden ylitse poikittain. Laskentaa varten määrätyn viikon loputtua on viivat kunkin tilaajan kohdalta erikseen yhteenlaskettava ja niiden yhteisluku merkittävä lomakkeen viimeiseen (oikeanpuoleiseen) sitä varten varattuun sarakkeeseen. Näin täytettynä ja toimipaikan hoitajan allekirjoituksella varustettuna on lomake viipymättä lähetettävä asianomaisen lennätin- ja puhelinpiirin piirikonttoriin, joka laskennassa saatuun tulosten perusteella laskee vuotuisen puhelumäärän ja määrää, minkä suuruinen perusmaksu kultakin tilaajalta on perittävä. Jos laskennan tulos on antanut aiheutta perusmaksun muuttamiseen, lähettää piirikonttori toimipaikalle ja posti- ja lennätinhallituksen talousosastolle uuden tilaajakortin, johon uusi perusmaksu on merkitty, ja tulee toimipaikan tällöin heti piirikonttorille palauttaa vanha tilaajakortti.

5) Puhelintoimipaikan hoitaja on vastuussa siitä, että puhelujen laskenta toimipaikassa toimitetaan ehdottoman huolellisesti ja annettuja määräyksiä noudattaen, ja on hänen niin ollen, mikäli hän ei yksin suorita sitä, tarkkaan valvottava sen kulkua. Jos laskenta jonkun tilaajan kohdalta osottaa poikkeuksellisen suurta tai pientä puhelumäärää tilaajan tavalliseen puheluvaihtoon nähden, on hoitajan mikäli mahdollista kääntymättä suoraan tilaajan puoleen koetettava päästä selville siitä, mitkä seikat ovat tällaisen poikkeuksellisen tuloksen aiheuttaneet ja ovatko ne ehkä olleet tilapäistä laatua, sekä tehtävä tästä merkintä lomakkeen N:o 585 huomautussarakkeeseen.

6) Aikaa, milloin puhelulaskenta toimitetaan, ei saa etukäteen eikä laskennan jatkuessa tilaajalle ilmoittaa.

7) Puhelulaskennassa saadut tulokset merkitään piirikonttorissa kustakin tilaajasta pidettävään korttiin (lomake N:o 564 a), joka sopivasti voidaan säilyttää tilaajakortin yhteydessä. Vuotuisiksi puhe-

lummääräksi merkitään luku, joka saadaan kun laskentaviikon puhelumäärä kerrotaan 52:lla.

8) Arvosteltaessa, onko puhelulaskennassa saadun tuloksen johdosta tilaajan perusmaksu korotettava tai alennettava, on otettava huomioon myös aikaisempien laskentojen tulokset niin, että perusmaksu määrätään sen vuotuisen puhelumäärän perusteella, minkä tulosten *keskiarvo* yhden vuoden ajanjaksolta osottaa. Milloin laskenta määrätyn tilaajan kohdalla näyttää suhteettoman suurta tai pientä puhelumäärää verrattuna tilaajan aikaisempaan puhelumäärään samana vuodenaikana, on piirikonttorin, mikäli asia ei käy täysin selville toimipaikan hoitajan antamista tiedoista, annettava toimipaikalle määräys toimittaa sellaisen tilaajan osalta uusinta- tai tarkistuslaskenta sen seikan toteamiseksi, onko poikkeus ehkä johtunut tilapäisistä syistä. Jos niin todetaan olleen asianlaita, on tilaajan vuotuisen puhelumäärän keskiarvoa laskettaessa tarkistuslaskennan tulos otettava huomioon varsinaisen laskennan tuloksen asemesta. Aika, jolloin tarkistuslaskenta on suoritettu sekä sen tulos merkitään sitä varten varattuihin sarakkeisiin lomakkeelle N:o 564 a. Puhelulaskennasta aiheu-

tuneet vuosimaksun muutokset ja muut toimenpiteet merkitään lyhyesti lomakkeen huomautussarakkeeseen.

Uuden tilaajan perusmaksu määrätään liittymisen jälkeen suoritettun puhelulaskennan perusteella kunnes seuraavissa laskennoissa lähempi kokemus tilaajan keskimääräisestä puheluvaihdosta saadaan.

9) Kiertokirjeen N:o 94/1941 viimeistä edellisessä kappaleessa mainitut toimipaidat, jotka teknillisessä suhteessa eivät ole piirikonttorin alaisia ja jotka itse pitävät kortistoa puhelintilajistaan, huolehtivat itse puhelulaskennan toimeenpanosta, tulosten merkitsemisestä sekä perusmaksujen määräämisestä edelläolevien määräysten mukaisesti. Jos tällaiseen toimipaikkaan on suoraan liitetty teknillisessä suhteessa piirikonttorin alaisia puoliautomaattikeskuksia, suoritetaan puhelulaskenta myös näiden keskusten osalta sanotun toimipaikan toimesta.

10) Milloin perusmaksun määräämisessä syntyy epävarmuutta, on asia alistettava posti- ja lennätinhallituksen ratkaistavaksi.

11) Tilaaajien esittämät valitukset piirikonttorin tai toimipaikan määräämien perusmaksujen johdosta ratkaisee posti- ja lennätinhallitus.

Helsingissä, marraskuun 25 päivänä 1943.

**Pääjohtaja S. J. Ahola.**

Johtaja *Einar Risberg.*